

RÓŻKA DONER

ur. 1920; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Lublin, dwudziestolecie międzywojenne, II wojna światowa, wybuch wojny, rodzina, matka, sklep łokciowy, Niemcy, bombardowanie Lublina, kino Stylowy

Wybuch II wojny światowej

Czuło się, że wojna się zbliża. Pamiętam, że moja mama nie sprzedawała i nie było pieniędzy. Towary były, ale pieniędzy nie było. I wtedy postanowiła zrobić tak zwaną plajtę. Przecież to była plajta – nie była w stanie spłacać swoich długów, bo było wszystko na weksle. Nie była w stanie rzeczywiście, ale to było tuż-tuż przed wojną, jakieś może dwa, trzy miesiące przed wojną.

Nikt sobie nie wyobrażał nawet w najgorszych snach, że się stanie to, co się stało. Kto w ogóle o tym myślał? Byli tacy, co byli zadowoleni, że Niemcy przychodzą, bo myśleli, że to są Niemcy z [19]14 roku. A Rosjan to znowu nie najlepiej wspominali – przecież [kojarzyli się] z czasami zaborów, bo Lublin był pod zaborem rosyjskim.

15 sierpnia [19]39 roku była taka noc, że spadały gwiazdy. Ja siedziałam całą noc i prosiłam, żeby tylko wojny nie było. To pamiętam dobrze. Wierzyło się, że jak spada gwiazda, o coś się prosi, to że się spełni... Bardzo się bałam wojny – ciekawa rzecz ze mną, że od małego bałam się wojny. Mając pięć, sześć lat, bałam się wojny, kiedy nic o wojnie nie wiedziałam jeszcze. Jeszcze wtedy nie czytałam, ale bałam się.

Zaczął się bombardowanie, dlatego że słyszeli, że rząd polski ucieka przez Lublin do Rumunii. I to prawda była, tylko że akurat nie trafili w ten dzień. Oni wtedy cały rynek zniszczyli, Krakowskie Przedmieście 48, tam, gdzie było kino Stylowy, też się spaliło. Dobrze zbombardowali nas.

Z początku oni byli dosyć przyjemni, bo to był Wehrmacht, to nie było SD, to nie było Gestapo. To było wojsko i oni byli dosyć uprzejmi, nic do nich nie miałam. Później dopiero [się zaczęło].

Data i miejsce nagrania	2006-12-20, Kiryat Haim
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"